«از دو کاری که باعث لعنت انسان می شوند، پرهیز کنید». صحابه گفتند: ای رسول خدا آن دو کار کدامند؟ فرمود: «قضای حاجت بر سر راه یا در سایه های مردم».

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «اتَّقُوا اللَّعَّانَيْنِ»: «از دو کاری که باعث لعنت انسان می شوند، پرهیز کنید». صحابه پرسیدند: آن دو کار کدامند؟ فرمود: «الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ فِي ظِلِّهِمْ»: «قضای حاجت بر سر راه یا در سایه های مردم».

[صحیح است] [به روایت مسلم]

از دو کاری که لعنت مردم را جلب نموده و به دنبال دارد، پرهیز کنید؛ زیرا هرکس مرتکب این دو کار شود ناسزا گفته شده و لعنت می شود؛ یعنی معمولا مردم چنین افرادی را لعنت می کنند؛ و سبب لعن است؛ و موجب می شود چنین کسانی که این دو کار را انجام داده اند، توسط مردم لعن و نفرین شوند. این دو کار عبارتند از: «قضای حاجت بر سر راه یا در سایه های مردم»؛ و این رهنمود نبوی همچون این کلام الهی است که می فرماید: «وَلا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ» [انعام: 108] «و [ای مؤمنان، هرگز] به آنها [=معبودهای باطل] که [مشرکان] به جای الله [به نیایش] می خوانند دشنام ندهید [چرا که] آنان نیز از روی دشمنی [و] نادانی به الله دشنام می دهند». یعنی: شما باعث شدید که آنها به الله دشنام دهند، چون شما خدایان آنها را دشنام دادید. همچنین است نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم از اینکه مردی پدر و مادرش را دشنام دهد. اصحاب گفتند: مگر کسی پدر و مادرش را نیز دشنام می دهد؟ فرمود: «نعم، يَسُبُّ الرَّجُلُ أَبَا الرَّجُلِ، فَيَسُبُّ أَبَاهُ، وَيَسُبُّ أُمَّهُ»: «بله، شخصی پدر دیگری را دشنام می دهد و او در پاسخ به پدر ومادرش دشنام می دهد». به این شکل گویا دشنام دهنده به پدر و مادرش دشنام داده است، زیرا رفتار او موجب این دشنام شده است. اینکه می فرماید: «الذي يتخلّى في طريق النَّاس»؛ یعنی: در اماکنی که مردم رفت و آمد می کنند، ادرار و یا مدفوع نماید. تردیدی در حرام بودن این عمل نیست، چه در سفر باشد و یا در حال اقامت، زیرا این کار با آزار و اذیت مردم همراه است و الله متعال فرموده است: «وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا» [الأحزاب : 58]: «و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بدون اینکه مرتکب [عمل زشتی] شده باشند می آزارند، بارِ دروغ و گناهی آشکار را به دوش می کشند». اما اگر مسیر متروکه باشد و در آن رفت و آمدی صورت نگیرد، می توان در آن قضای حاجت نمود، زیرا علت تحریم در اینجا وجود ندارد. و در ادامه می فرماید: «أو في ظِلِّهم»؛ یعنی: در سایه ای که مردم از آن برای استراحت استفاده می کنند و در آن نشست و برخاست دارند، قضای حاجت نماید؛ اما قضای حاجت در سایه هایی که متروکه بوده و مردم به سمت آنها نمی روند ایرادی ندارد، زیرا اولا علت تحریم در اینجا وجود ندارد و همچنین رسول الله صلی الله علیه وسلم برای قضای حاجت زیر سایه درخت خرمایی نشست.

http://sunnah.global/hadeeth/fa/show/10051